

1. Průběžná zpráva

Průběžná evaluace OP VaVpI

15. 4. 2013

Verze 1.2

OBSAH

1	Úvod	3
2	Shrnutí	4
3	Evaluační úkoly	5
3.1	Evaluační úkol č. 1 - Celkové řízení programu	5
3.2	Evaluační úkol č. 2 - Věcný pokrok a finanční výkonnost	18
3.3	Evaluační úkol č. 3 – Ostatní	30
3.3.1	Část A - Zhodnocení aktuálního vývoje ovlivňujícího či potenciálně ovlivňujícího implementaci programu či jednotlivých projektů	30
3.3.2	Část B - Doporučení pro stanovení meziročních cílových hodnot monitorovacích indikátorů a jejich průběžné hodnocení	34
3.3.3	Část C - Identifikované příklady dobré praxe v projektech OP VaVpI a při řízení programu, včetně identifikace těch projektů, které mají největší přínos pro posilování inovačního potenciálu VaV	38
3.3.4	Část D - Zhodnocení případných navržených změn OP VaVpI	38
3.3.5	Část E - Zpráva o dalších zajištěných aktivitách hodnotitele	41
4	Zhodnocení zpracování doporučení z předchozí zprávy	42
5	Seznam použitých zdrojů a literatury	42

1 Úvod

Zakázka Průběžná evaluace OP VaVpl, jejíž realizace byla zahájena po podpisu smlouvy o dílo dne 12. 2. 2013 a jejíž realizace bude ukončena až v roce 2016, je pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR plněna ze strany společností HaskoningDHV Czech Republic, spol. s r. o. – před změnou obchodního jména DHV CR, spol. s r. o. a společnosti IREAS centrum, s. r. o.

Tato 1. Průběžná zpráva předkládaná v rámci výše uvedeného projektu představuje vůbec první průběžnou zprávu zpracovanou v rámci výše uvedené zakázky.

S ohledem na skutečnost, že k uzavření smlouvy o dílo k této zakázce došlo až v polovině února 2013, měl hodnotitelský tým na zpracování 1. Průběžné zprávy pouze 8 týdnů. Je tedy nutné upozornit, že závěry i doporučení uvedená ve vazbě na jednotlivé evaluační úkoly v této zprávě je nutno považovat za předběžné.

Jejich zpřesnění bude přitom zajištěno již v následujícím období realizace zakázky, a to ve vazbě na uplatnění širšího spektra evaluačních metod, než jakých bylo možno využít s ohledem na délku období mezi podpisem smlouvy o dílo a termínem pro předložení tohoto prvního hlavního výstupu uvedené zakázky.

Přesto si hodnotitelský tým dovoluje velmi poděkovat zástupcům ŘO OP VaVpl, díky jejichž vstřícnosti a ochotě poskytnout hodnotitelskému týmu nezbytné podklady i další doplňující informace v rámci několika zajištěných setkání bylo možné v takto krátkém období 1. Průběžnou zprávu zpracovat.

2 Shrnutí

V rámci 1. Průběžné zprávy byly hodnoceny jednotlivé evaluační úkoly stanovené pro plnění této veřejné zakázky.

Část Celkové řízení programu byla v této zprávě zaměřena jak na detailnější posouzení právě nastavovaného procesu uzavírání projektů, tak na předběžné zhodnocení jednotlivých klíčových kritérií i všech dalších vybraných procesů. Ty však byly zhodnoceny pouze předběžně, a to s ohledem na skutečnost, že v průběhu příprav 1. Průběžné zprávy nebylo možno z časových důvodů zajistit všechny potřebné rozhovory s klíčovými zaměstnanci ŘO OP VaVpl, kteří jsou do zajištění těchto procesů přímo zapojeni.

Část zaměřená na Věcný pokrok a finanční výkonnost poskytuje přehlednou informaci o stávajícím vývoji jednotlivých Prioritních os i jejich Oblastí podpory, přičemž ve vazbě na dosud zpracovaná hodnocení byla již i formulována některá dílčí doporučení a závěry. Zejména v této oblasti je však nutné vzít v úvahu skutečnost, že tato část hodnocení bude ještě hlouběji rozpracována v průběhu přípravy dalších Průběžných zpráv, a proto zde uváděné závěry a doporučení je nutno chápat pouze jako předběžné.

V rámci Zhodnocení aktuálního vývoje ovlivňujícího či potenciálně ovlivňujícího implementaci programu či jednotlivých projektů byl kladen důraz zejména na faktory ovlivňující celý program či na faktory, které platí obecně pro všechny, resp. většinu realizovaných projektů. Faktory ovlivňující konkrétní vybrané projekty přitom budou analyzovány a hodnoceny až v rámci přípravy dalších Průběžných zpráv.

V části kapitoly zaměřené na Doporučení pro stanovení meziročních cílových hodnot monitorovacích indikátorů a jejich průběžné hodnocení bylo hodnocení zajištěno v úzké vazbě na dosud zpracované hodnocení věcného pokroku a finanční výkonnosti programu.

V části zaměřené na posuzování připravovaných změn OP VaVpl pak hodnotitelský tým analyzoval zejména intervenční logiku Oblasti podpory 4.1, z níž jednoznačně vyplývá, že zvažované rozšíření oprávněných žadatelů a příjemců podpory z této části OP VaVpl by byla pro dosažení stanovených efektů celé Prioritní osy 4 skutečně žádoucí.

V poslední části se pak hodnotitelský tým zaměřil na identifikaci nejvýznamnějších zjištění a doporučení pro ŘO OP VaVpl formulovaná již v předchozích evaluačních studiích zaměřených na tento operační program.

3 Evaluační úkoly

3.1 Evaluační úkol č. 1 - Celkové řízení programu

3.1.1 Shrnutí kapitoly

V této kapitole je uvedeno zhodnocení procesu uzavírání, u něhož se doporučuje na základě provedeného hodnocení zejména jeho provázání s postupy pro období udržitelnosti a dále také jeho zakomponování do samotného procesu kontroly nejen závěrečných, ale i průběžných monitorovacích zpráv. Dále je tato kapitola také zaměřena na předběžné zhodnocení všech ostatních vybraných procesů s tím, že toto hodnocení bude dále zpřesněno a dopracováno na základě polostrukturovaných rozhovorů se zástupci ŘO OP VaVpl v následující zprávě.

3.1.2 Analýza problému

3.1.2.1 Zhodnocení stávajícího nastavení procesu ukončování projektů

V době hodnocení procesu ukončování projektů nebyla pro tento proces zcela finalizovaná všechna interní dokumentace, nicméně i tu stávající bylo již možno podrobit dílčímu hodnocení. Hodnotitelský tým se proto zaměřil v rámci hodnocení tohoto procesu na stávající písemné postupy upravující tento proces i na zhodnocení vůbec prvního Závěrečného hodnocení věcného pokroku projektu podpořeného v rámci PO 2, které bylo zpracováno ze strany prvního příjemce končícího realizaci projektu.

Pokud jde o stávající nastavení interních písemných postupů, ŘO OP VaVpl zpracoval **pro účely zajištění závěrečného hodnocení věcného pokroku** realizovaných projektů **Přílohu č. 17k)** příruček pro žadatele a příjemce OP VaVpl, kterou příjemci mají vyplnit jako jednu z příloh Závěrečné monitorovací zprávy. Hlavním záměrem ŘO OP VaVpl při zavádění a nastavování tohoto procesu je **zajištění co nejkompaktnějšího a nejkvalitnějšího závěrečného vyhodnocení** realizovaných projektů, které se jeví jako žádoucí zejména v kontextu tohoto specifického OP, a to vzhledem k charakteru a rozsahu podpořených investic. Z tohoto pohledu byl také **stávající způsob zpracovávání a předkládání monitorovacích zpráv** příjemců shledán ze strany zástupců ŘO OP VaVpl jako **ne zcela dostačující**, a to zejména s ohledem na skutečnost, že stávající struktura a rozsah monitorovacích zpráv neposkytuje zástupcům ŘO OP VaVpl dostatečně komplexní informace o realizovaných projektech tak, aby již jejich prostřednictvím byl ŘO OP VaVpl **ujištěn o plnění skutečně všech parametrů realizovaných projektů odsouhlasených s příjemci v rámci Technického popisu projektu** tvořícího jednu ze základních příloh vydaných Rozhodnutí o poskytnutí dotace pro každý podpořený projekt.

Vyplněním Přílohy č. 17k) tak má příjemce podpory poskytnout ŘO OP VaVpl všechny relevantní informace o průběhu a efektech realizovaného projektu, a to i ty, které dosud nebyly předmětem vlastních monitorovacích zpráv (např. popis dalších výstupů projektu jako jsou vytvořené interní směrnice, business plány). Dle zástupců ŘO OP VaVpl by tímto způsobem bylo **možné** každý realizovaný projekt nejen **komplexně zhodnotit**, ale **také předejít možným komplikacím při následných kontrolách** zajištěných ze strany jiných orgánů provádějících kontrolní činnost než je vlastní ŘO OP VaVpl. Třetí důvod pro zavedení tohoto procesu ze strany ŘO OP VaVpl lze také hledat ve snaze o **vytvoření takového nástroje**, na jehož základě bude **možné podpořit např. následná rozhodnutí týkající se dalšího budoucího financování podpořených center** zajištěného prostřednictvím dalších veřejných prostředků.

První verze této Přílohy č. 17k) přitom zahrnovala zejména vyjádření příjemců ukončených projektů k plnění celkových cílů projektu, k očekávaným výsledkům / výstupům a milníkům projektu, k plnění dalších stanovených cílů, k vlastní politice lidských zdrojů, ke způsobu řízení projektu a zavedené organizační struktuře, ke kvantifikaci výstupů projektu, k ostatním výstupům projektu, k zavedenému systému řízení rizik, k zajištěnému vybavení, k otázce mezinárodní spolupráce a dále k oblasti evaluací (pokud byla v průběhu realizace projektu evaluace zajištěna). Všechny výše uvedené části pak měl příjemce možnost dále okomentovat či jinak dle vlastní úvahy doplnit.

První verzi této přílohy již vyplňoval **první příjemce**, který svůj projekt podpořený z PO 2 OP VaVpl ukončil k 31. 12. 2012. Na základě posouzení informací uvedených příjemcem tohoto projektu v Příloze č. 17k) lze konstatovat, že **některé údaje nejsou** pro potřeby očekávaného komplexního vyhodnocení věcného pokroku daného projektu **dostatečně podrobné**. Např. údaje o zajištění výstupů dlouhodobého charakteru ve většině případů informují pouze o skutečnosti, že práce byly zahájeny, nikoli již o skutečném stavu zajištěných prací, o počtech zapojených zaměstnanců atd. Obdobně celkový počet udělených patentů a vytvořených publikací není dále nijak specifikován, v důsledku čehož nelze dostatečně vyhodnotit pokrok realizace na úrovni jednotlivých výstupů dlouhodobého charakteru. Dále u popisu dílčích cílů vázaných na jednotlivé výzkumné programy / aktivity se v těch případech, kdy nebyly práce vedoucí k zajištění definovaných výstupů zatím zahájeny, zpravidla neuvádí, kdy je počítáno se zahájením daných prací a aktivit.

Z hlediska následného monitorování činností podpořených center v době udržitelnosti se přitom tento typ informací jeví jako významný, neboť lze předpokládat, že za účelem dosažení výstupů dlouhodobého charakteru je nezbytné jednotlivé činnosti a práce vedoucí k jejich dosažení na úrovni podpořeného centra plánovat s dostatečným předstihem.

Pokud jde o další v současnosti uvažovaný postup uplatněný ze strany zástupců ŘO OP VaVpl při zhodnocení informací uvedených příjemcem do Přílohy č. 17k), je tato Příloha nejprve přezkoumána ze strany odpovědného projektového manažera, který má možnost doplnit své komentáře, resp. v případě, kdy bude považovat údaje uvedené v této Příloze za nedostatečné, vrátit Přílohu k dopracování příslušnému příjemci. Po projednání Přílohy s vedoucím projektových manažerů a po její autorizaci ze strany ředitele odboru implementace OP VaVpl je pak Příloha předána odboru řízení OP VaVpl, kde se dále k údajům uvedeným v Příloze vyjadřuje ještě garant dané prioritní osy, u něhož se předpokládá, že v případě potřeby může ještě požádat o vyjádření k určitým specifickým oblastem i externího experta.

Dalším plánovaným krokem při projednávání skutečně dosaženého věcného pokroku je uspořádání **prezentace projektu**. Dále by následovalo jednání odborné komise, která by vyhodnotila veškeré poskytnuté materiály a zařadila by projekt do určité klasifikace (kategorie) dle míry splnění závazků projektu a stavu jeho věcného pokroku. V době přípravy této 1. Průběžné zprávy bylo uvažováno o celkem 3 kategoriích, na jejichž základě by bylo možné ukončené projekty klasifikovat buď jako úspěšně realizované, realizované s méně závažnými nedostatky či realizované s vážnějšími nedostatky, které by mohly vést i k nenaplnění hlavních cílů poskytnuté podpory.

Z pohledu hodnotitelského týmu je přitom nutno považovat za zásadní zejména skutečnost, že některé skutečnosti, o nichž příjemce informuje až v rámci Přílohy č. 17k), nejsou již dostatečně detailně sledovány v rámci běžného průběžného monitorování průběhu realizace jednotlivých podpořených projektů.

Tímto postupem (tedy rozšířením i průběžných monitorovacích zpráv o skutečnosti uváděné až v rámci závěrečného hodnocení věcného pokroku) by totiž bylo možno dosáhnout hned **několika pozitivních efektů**:

- a) Případné dílčí nedostatky při plnění jednotlivých závazků příjemců by bylo možno **identifikovat s větším předstihem**, čímž by bylo možno nejen zvýšit pravděpodobnost jejich stále ještě včasného zajištění, tak i zajistit, že ty závazky, které je relevantní plnit již v době realizační fáze jednotlivých projektů (a to zejm. v oblasti politiky lidských zdrojů, které jsou do podporovaných center najímány již v realizační fázi podpořených projektů), jsou skutečně ze strany příjemců plněny již v průběhu realizace daného projektu a nikoli až ex-post, např. až v průběhu zpracování Přílohy č. 17k).
- b) Odpovědní projektoví manažeři ŘO OP VaVpl by již v průběhu realizace jednotlivých projektů měli **k dispozici plně informace** o průběhu realizovaných činností, a to i těch navázaných z pohledu celkového významu podpořených

investic na méně významné výstupy jednotlivých projektů (např. interní směrnice či postupy v oblasti politiky lidských zdrojů atd.).

- c) **Celková pracnost** spojená se sledováním a průběžným vyhodnocováním tohoto typu informací poskytovaných příjemcem **by se rozložila v čase**, a to na celou dobu realizace jednotlivých realizovaných projektů a nevedla by až v závěrečné fázi (po ukončení realizační fáze projektů) k tak výraznému nárůstu požadavků kladených na administrativní kapacity ŘO OP VaVpl právě v okamžiku hodnocení celkové úspěšnosti realizovaných projektů, k jakému by vedl nyní zvažovaný systém založený na závěrečném komplexním vyhodnocení věcného pokroku jednotlivých projektů. Z tohoto úhlu pohledu se jako významná jeví zejména skutečnost, že už v roce 2013 se předpokládá ukončení i dalších projektů realizovaných zejména v rámci PO 1 a 2.
- d) S velkou pravděpodobností by došlo k **významnému snížení rizik** vyplývajících z možnosti, že budou v souvislosti s procesem uzavírání identifikovány nové nesrovnalosti na úrovni jednotlivých uzavíraných projektů, a to právě v důsledku průběžného monitorování plnění i těch (z určitého úhlu pohledu) méně významných závazků jednotlivých příjemců.

Na druhou stranu si hodnotitelský tým uvědomuje specifičnost projektů podporovaných z OP VaVpl ve srovnání s projekty jiných operačních programů, a proto v této souvislosti hodnotí snahu ŘO OP VaVpl o nastavení dodatečného procesu spojeného s uzavíráním projektů po ukončení jejich realizační fáze za adekvátní. Pouze dává ke zvážení, zda by tento typ hodnocení nemohl být spíše pojat jako jeden z **prvních vstupů pro následné sledování a hodnocení plnění povinností příjemců v průběhu stanovené doby udržitelnosti**.

V takovém případě by totiž příjemcem vytvořená Příloha č. 17k) mohla představovat nejen **ucelené představení realizace projektu**, ale i jakýsi „**akční plán**“ příjemce pro období udržitelnosti, ve kterém již bude blíže specifikováno, jakým způsobem hodlá příjemce zajistit plnění všech závazků a povinností předepsaných právě pro toto období.

Zároveň by prostřednictvím této Přílohy č. 17k) ověřené a v případě potřeby ještě doplněné ze strany projektového manažera OP VaVpl odpovědného za daný projekt v průběhu jeho realizační fáze mohl získat všechny potřebné informace ten zástupce OP VaVpl, který bude pověřen sledováním daného projektu právě v období udržitelnosti.

Pokud jde o zhodnocení požadovaných základních kritérií, pak ve vazbě na nastavovaný proces uzavírání je možno uvést následující:

- **Náročnost implementačního systému** – náročnost uvažovaného systému spojeného se zajištěním procesu uzavírání lze hodnotit jako **vysokou**, a to jak z pohledu ŘO OP VaVpl, tak z pohledu příjemců (pro obě strany jde totiž o proces zcela nový, dosud neodzkoušený a nesrovnatelný s podobnými procesy v jiných operačních programech);
- **Srozumitelnost implementačního systému** – vzhledem k stávající fázi rozpracování tohoto procesu lze zatím pouze zhodnotit srozumitelnost z pohledu jednoho příjemce, který dosud zpracovanou Přílohu č. 17k) ve vazbě na ukončení realizační fáze svého projektu zpracoval. Z poskytnutého pilotního zhodnocení věcného pokroku zpracovaného právě ze strany tohoto příjemce totiž vyplývá jisté podcenění této části hodnocení daného projektu, což s velkou pravděpodobností souvisí s tím, že v době, kdy byla tato Příloha ze strany dotčeného příjemce zpracovávána, mu nebyl plně znám celkový záměr ŘO OP VaVpl spojený se zavedením tohoto nového hodnocení věcného pokroku ukončovaných projektů. Z tohoto pohledu lze předběžně srozumitelnost procesu hodnotit jako **spíše nízkou**. Spíše nízká srozumitelnost celého procesu však úzce souvisí právě se skutečností, že v době jeho hodnocení nebyl tento proces ještě zcela finalizován, ukotven v řízené dokumentaci, a tedy ani plně odzkoušen.
- **Celková efektivnost implementačního systému** – z pohledu tohoto hodnoceného procesu se zatím vzhledem k fázi jeho rozpracovanosti **nedá objektivně vyhodnotit** celková efektivnost systému spojeného s jeho zajištěním.
- **Posouzení způsobů komunikace a efektivity přenosu informací** – vzhledem k uvažovanému zapojení všech zainteresovaných zástupců ŘO OP VaVpl do procesu uzavírání (tj. jak odpovědných projektových manažerů, tak garantů, resp. externích expertů a právních expertů OP VaVpl), lze uvažované způsoby komunikace a efektivitu přenosu informací hodnotit předběžně jako **vysoké**.
- **Posouzení organizační struktury** – toto kritérium **není ve** vazbě na tento hodnotící proces **relevantní**, proto nebylo předmětem hodnocení.
- **Administrativní a personální zabezpečení programu (dostupnost kapacit)** – ve vazbě na nastavovaný proces uzavírání je nutné upozornit, že v případě, že by byl tento proces skutečně zaveden v nyní zvažované podobě, dojde k **výraznému navýšení potřeb v oblasti administrativního a personálního**

zabezpečení programu, a to právě ve vazbě na dokončované projekty, což se může negativně odrazit na dalších procesech zajišťovaných zástupci ŘO OP VaVpl ve stejném období.

3.1.2.2 Předběžné zhodnocení ostatních klíčových procesů

Proces administrace podstatných změn v projektech (připomínkování a úpravy oznámení o změně, proces schvalování podstatné změny apod.):

- Srozumitelnost popisu v dokumentaci: Srozumitelnost popisu v dokumentaci lze předběžně hodnotit jako dostatečnou.
- Návaznost/provázanost s dalšími procesy: U tohoto procesu lze identifikovat úzkou vazbu na vlastní schvalování projektových žádostí a vydávání jednotlivých rozhodnutí o poskytnutí dotace příjemcům, resp. ještě na proces monitorování, na jehož základě lze identifikovat odklon mezi předpokládaným postupem realizace projektu a jeho skutečným postupem realizace, což v konečném důsledku může taktéž vyvolat potřebu řešit příslušné podstatné změny v projektu.
- Vlastnictví: Hlavním realizátorem procesu je příslušný projektový, resp. finanční manažer ŘO OP VaVpl, resp. pracovník určený k provedení příslušné kontroly či pracovník s příslušnou rolí v IS ŘO. Spolupracovat mohou na zajištění procesu také externí odborníci, právníci či další pracovníci odborů 44 a 45.
- Složitost vs. Jednoduchost: Vzhledem ke skutečnosti, že předmětem podstatných změn může být celá řada různě významných změn, je tento proces možno řadit spíše mezi ty složitější.
- Provazba popisů mezi jednotlivými částmi řízené dokumentace: Tento proces je v jednotlivých částech řízené dokumentace popsán konzistentně a bez vzájemných rozporů.
- Logičnost a praktická využitelnost předepsaného postupu: Pro účely předběžného zhodnocení tohoto procesu se jeví jeho popis jako logický a prakticky využitelný.

Proces ex – ante kontroly veřejných zakázek:

- Srozumitelnost popisu v dokumentaci: Srozumitelnost popisu v dokumentaci lze předběžně hodnotit jako dostatečnou.
- Návaznost/provázanost s dalšími procesy: Proces má vazbu na proces kontroly VZ ex-post zajištěný v rámci kontroly příslušné MZ ze strany odpovědného

projektového manažera, resp. na další kontroly VZ zajišťované v průběhu implementace OP VaVpl.

- Vlastnictví: O zahájení procesu ex-ante kontroly veřejné zakázky rozhoduje odpovědný projektový manažer, resp. u vybraných zakázek je tato kontrola zajištěna vždy. Vlastní kontrolu pak provádí právník odboru 44. Rozdělení rolí při zajištění tohoto procesu se proto jeví jako adekvátní.
- Složitost vs. Jednoduchost: Zajištění tohoto procesu je velmi odborné náročné, vyžaduje zapojení právníka, což je však v případě tohoto procesu zajištěno.
- Provazba popisů mezi jednotlivými částmi řízené dokumentace: Z věcného hlediska nebyly v popisu toto procesu na úrovni jednotlivých částí řízené dokumentace OP VaVpl žádné nesrovnalosti.
- Logičnost a praktická využitelnost předepsaného postupu: Postup se v kontextu projektů OP VaVpl jeví nejen jako logický, ale i jako zcela nezbytný (vzhledem k možným rizikům v této oblasti).

Proces kontroly monitorovacích zpráv:

- Srozumitelnost popisu v dokumentaci: Srozumitelnost popisu v dokumentaci lze předběžně hodnotit jako dostatečnou.
- Návaznost/provázanost s dalšími procesy: Zajištění dalších typů kontrol iniciovaných např. ve vazbě na kontrolu dané monitorovací zprávy, administrace a proplacení žádostí o platbu, administrace a schvalování žádostí o změny.
- Vlastnictví: Odpovědnými pracovníky jsou projektový a finanční manažer daného projektu a dále garant dané prioritní osy (v roli spolupracujícího subjektu). Zapojení těchto zástupců ŘO OP VaVpl do zajištění procesu se jeví jako vhodné.
- Složitost vs. Jednoduchost: Z hlediska posouzení míry složitosti / jednoduchosti tohoto procesu není z řízené dokumentace OP VaVpl zcela zřejmé, zda skutečně jednotliví projektový a finanční manažeři kontrolují vždy celou monitorovací zprávu (dle deklarovaného principu čtyř očí) či pouze svou část monitorovací zprávy (tj. finanční manažer část finanční a projektový manažer část technickou).
- Úplnost popisu v dokumentaci: Popis se jeví jako úplný.

- Provazba popisů mezi jednotlivými částmi řízené dokumentace: V rámci tohoto předběžného hodnocení je možno stávající provazbu popisů tohoto procesu uvedených v různých částech řízené dokumentace považovat za vhodnou.
- Logičnost a praktická využitelnost předepsaného postupu: Logičnost procesu odpovídá využívání obdobného procesu i ve všech ostatních operačních programech.

Kontrola žádosti o platbu a podkladů pro vyúčtování poskytnuté dotace:

- Srozumitelnost popisu v dokumentaci: Srozumitelnost popisu v dokumentaci lze předběžně hodnotit jako dostatečnou.
- Návaznost/provázanost s dalšími procesy: Tento proces úzce souvisí s procesem schválení žádosti o dotaci a dále s procesem monitorování realizovaných aktivit projektů. Konkrétní vazba na tyto činnosti je v rámci tohoto procesu vhodně zajištěna tím, že i do tohoto hodnoceného procesu jsou zapojeni zejména projektoví a finanční manažeři odboru 44 MŠMT.
- Vlastnictví: Vlastníkem procesu jsou v tomto případě projektoví a finanční manažeři odboru 44. Spolupracujícím subjektem pak může být ještě externí posuzovatel.
- Složitost vs. Jednoduchost: Z hlediska složitosti je u tohoto procesu zejména nutné zdůraznit potřebu kontrolovat také předložené podklady pro vyúčtování, přičemž zajištění jejich plnohodnotné kontroly vyžaduje již určitou míru zkušeností s prováděním této činnosti.
- Úplnost popisu v dokumentaci: Popis se jeví jako úplný.
- Provazba popisů mezi jednotlivými částmi řízené dokumentace: V rámci tohoto předběžného hodnocení je možno stávající provazbu popisů tohoto procesu uvedených v různých částech řízené dokumentace považovat za vhodnou.
- Logičnost a praktická využitelnost předepsaného postupu: Celkově lze daný proces charakterizovat jako logický. Dílčí nelogičnost lze však spatřovat v označení Výzvy příjemce k doplnění nedostatků ŽOPL, resp. Výzvy příjemce k doplnění nedostatků PPV – v obou případech by bylo logičtější hovořit o výzvě k odstranění nedostatků a nikoli k jejich doplnění.

Nesrovnalosti:

- Srozumitelnost popisu v dokumentaci: Srozumitelnost popisu v dokumentaci lze předběžně hodnotit jako dostatečnou.
- Návaznost/provázanost s dalšími procesy: Tento proces má úzkou vazbu na možné pozastavení plateb a certifikace, resp. na nápravu zjištěných nesrovnalostí. Zároveň jsou zde významné vazby i na zajištění běžného monitorování daného projektu.
- Vlastnictví: Do tohoto procesu může vstoupit jakýkoli subjektů zapojený do implementace OP VaVpl, a to v rámci činnosti Hlášení podezření na nesrovnalost.
- Složitost vs. Jednoduchost: Proces nesrovnalostí je značně složitý, což však vyplývá z jeho celkové komplexnosti a ze skutečnosti, že do tohoto procesu může vstupovat celá řada aktérů.
- Úplnost popisu v dokumentaci: Popis se jeví jako úplný, což však bude ještě následně ověřeno i u těch zástupců ŘO OP VaVpl, kteří jsou do jeho realizace skutečně zapojeni.
- Provazba popisů mezi jednotlivými částmi řízené dokumentace: V rámci tohoto předběžného hodnocení je možno stávající provazbu popisů tohoto procesu uvedených v různých částech řízené dokumentace považovat za vhodnou.
- Logičnost a praktická využitelnost předepsaného postupu: Zahrnutí tohoto procesu do dokumentace ŘO OP VaVpl vyplývá z platné legislativy. Praktická využitelnost jednotlivých předepsaných postupů bude teprve ověřena.

Plánování a průběh kontroly na místě:

- Srozumitelnost popisu v dokumentaci: Srozumitelnost popisu v dokumentaci lze předběžně hodnotit jako dostatečnou.
- Návaznost/provázanost s dalšími procesy: Návaznost tohoto procesu na další procesy se liší dle typu zvolené kontroly na místě.
- Vlastnictví: Hlavní odpovědnost za analýzu rizik pro výběr projektů pro kontrolu na místě nese projektový manažer. Kontrolu na místě zajišťuje obvykle kontrolní skupina složená ze zástupců odborů 44 a 45, případně ještě doplněná o externího odborníka.

- Složitost vs. Jednoduchost: Stávající popis tohoto procesu lze hodnotit jako jednoduchý. Toto kritérium však bude ještě dále ověřeno u těch zástupců ŘO OP VaVpl, kteří jsou do jeho zajištění nejčastěji zapojeni.
- Úplnost popisu v dokumentaci: Popis se jeví jako úplný, což však bude ještě následně ověřeno i u těch zástupců ŘO OP VaVpl, kteří jsou do jeho realizace skutečně zapojeni.
- Provazba popisů mezi jednotlivými částmi řízené dokumentace: V rámci tohoto předběžného hodnocení je možno stávající provazbu popisů tohoto procesu uvedených v různých částech řízené dokumentace považovat za vhodnou.
- Časové lhůty: Obvyklá délka časových lhůt nutných k zajištění tohoto procesu bude prověřena následně, a to na základě rozhovorů s těmi zástupci ŘO OP VaVpl, kteří jsou do zajištění tohoto procesu přímo zapojeni.
- Logičnost a praktická využitelnost předepsaného postupu: Systematické zajištění kontrol na místě se jeví jako zcela nezbytné. V této souvislosti by však bylo vhodné také zvážit, zda zajištění kontrol na místě neumožnit i v době udržitelnosti.

Procesy související se zajištěním udržitelnosti projektů:

- Srozumitelnost popisu v dokumentaci: Srozumitelnost popisu v dokumentaci lze předběžně hodnotit jako dostatečnou.
- Návaznost/provázanost s dalšími procesy: Tento proces má velmi úzkou vazbu na předchozí proces monitorování projektu v době jeho realizace a taktéž na procesy spojené s administrací a schvalováním případných žádostí o změny.
- Vlastnictví: Obdobně jako při kontrole monitorovacích zpráv zpracovávaných v průběhu realizace projektů jsou do tohoto procesu zapojeni zejména projektoví a finanční manažeři a také (v roli spolupracujícího subjektu) garanti odpovědní za danou prioritní osu.
- Složitost vs. Jednoduchost: Proces je nyní popsán v řízené dokumentaci velmi jednoduše.
- Úplnost popisu v dokumentaci: Popis se nyní zaměřuje zejména na oblast kontroly monitorovacích zpráv zpracovávaných ze strany příjemců v období udržitelnosti.

- Provazba popisů mezi jednotlivými částmi řízené dokumentace: V rámci tohoto předběžného hodnocení je možno stávající provazbu popisů tohoto procesu uvedených v různých částech řízené dokumentace považovat za vhodnou.
- Logičnost a praktická využitelnost předepsaného postupu: Procesy související s udržitelností jsou v kontextu OP VaVpl zcela zásadní a nezbytné.

3.1.3 Závěry analýzy

- Specifický charakter projektů podporovaných v rámci OP VaVpl skutečně vyžaduje zvláštní přístup při jejich hodnocení a při zajištění jejich následného monitorování v průběhu doby udržitelnosti. V tomto kontextu se právě nastavovaný proces uzavírání projektů jeví jako relevantní, nicméně jeho konečné zaměření a hlavní přínos by bylo vhodné ještě zvážit.
- Ostatní hodnocené procesy bude nutno v průběhu příprav 2. Průběžné zprávy ještě podrobit detailní analýze z hlediska praktických zkušeností s jejich uplatňováním ze strany těch zaměstnanců ŘO OP VaVpl, kteří jsou do jejich uplatňování zapojeni nejčastěji.

3.1.3.1 Odpovědi na evaluační otázky

EQ 1.1 Jak efektivně je nastavena a pracuje implementační struktura OP VaVpl?

- Na základě dosud realizovaného hodnocení lze však předběžně uvést, že v rámci dosud hodnocených procesů se jeví nastavení implementační struktury OP VaVpl (založené na oddělení práce projektových a finančních manažerů na jedné straně a práce garantů jednotlivých prioritních os na straně druhé) vzhledem ke specifikům tohoto operačního programu jako vhodné.

EQ 1.2 Jaké konkrétní procesy zajišťuje implementační struktura OP VaVpl na úrovni ŘO tohoto operačního programu?

- Procesy zajišťované implementační strukturou OP VaVpl na úrovni ŘO lze v souladu s jejich rozdělením na úrovni OM ŘO OP VaVpl do několika základních okruhů: Strategické řízení, Administrativní postupy, Monitorování programu, Evaluace programu, Finanční řízení, Kontroly a audit, Komunikace a publicita, Řízení a archivace, Řízení technické pomoci.

EQ 1.3 Které z těchto procesů lze hodnotit jako klíčové, které jako podpůrné a které jako ostatní?

- V rámci dosud hodnocených procesů se jako klíčové ukazují být procesy Kontroly monitorovacích zpráv, Kontrol žádostí o platby a PPV a Procesy související se zajištěním udržitelností projektů. Důvodem pro jejich klasifikaci

jako klíčových procesů je jejich naprostá nezbytnost pro zajištění hladké implementace jednotlivých projektů, tak i celého OP VaVpl.

- Naopak do kategorie podpůrných (ač podstatných) procesů lze řadit zejména procesy Administrace podstatných změn v projektech, Ex-ante kontroly veřejných zakázek, Nesrovnalostí a Kontrol na místě.

EQ 1.4 Které z těchto procesů lze hodnotit jako funkční, které jako méně funkční a které jako zcela problematické?

- Funkčnost jednotlivých výše uvedených procesů bude možno plně vyhodnotit až na základě polostrukturovaných rozhovorů vedených s těmi zástupci ŘO OP VaVpl, kteří jsou odpovědní za zajištění těchto procesů.

EQ 1.5 Jaká relevantní doporučení lze formulovat v oblasti nastavení a funkčnosti jednotlivých procesů zajišťovaných řídicím orgánem OP VaVpl?

- Konkrétně v případě hodnoceného procesu uzavírání projektů by bylo vhodné zvážit, zda tento proces spíše nepojmout jako základ pro celý proces monitorování projektů v době jejich udržitelnosti a zda vlastní původně navrhované hodnocení jejich věcného pokroku neprovázat již s vlastním průběžným monitorováním projektů založeném na práci s průběžnými a závěrečnými monitorovacími zprávami.

EQ 1.6 Jak lze efektivně dokončit implementaci OP VaVpl při současném dotování nového OP personálními kapacitami a přenosem know-how?

- Ve vazbě na probíhající přípravy nového OP řízeného v příštím programovém období 2014+ v gesci MŠMT by bylo vhodné více do procesu programování zapojit i stávající zaměstnance ŘO OP VaVpl, a to zejména s ohledem na jejich dosavadní zkušenosti s řízením a implementací jednotlivých PO a OP tohoto operačního programu.
- Dostatečnost personálních kapacit stávajícího ŘO OP VaVpl tak, aby jejich prostřednictvím bylo možno plnohodnotně zajistit jak dokončení implementace OP VaVpl, tak rozjezd nového OP VVV, bude předmětem hodnocení v následujících Průběžných zprávách.

3.1.4 Doporučení

- Zahrnout právě nastavovaný proces uzavírání projektů mezi procesy vázané na přechod projektů z realizační fáze do fáze udržitelnosti.
- Aspekty popisované ze strany příjemců a hodnocené ze strany odpovědných zástupců ŘO OP VaVpl v právě nastavovaném procesu uzavírání projektů až na

základě současné Přílohy č. 17k) zahrnout již do průběžných a závěrečných monitorovacích zpráv.

- Zapojit již i stávající zaměstnance ŘO OP VaVpl do programování – konkrétně do přípravy OP VVV, a to z toho důvodu, aby mohly být plně využity dosavadní cenné zkušenosti s řízením a implantací OP VaVpl i v rámci příprav nového operačního programu řízeného v novém programovém období 2014+ v gesci MŠMT.

3.2 Evaluační úkol č. 2 - Věcný pokrok a finanční výkonnost

3.2.1 Věcný a finanční pokrok na úrovni programu

3.2.1.1 *Shrnutí kapitoly*

Hlavním smyslem 1. Průběžné zprávy z pohledu věcného a finančního pokroku bylo provést vyhodnocení dosavadní úrovně naplnění indikátorů a stavu čerpání finančních prostředků. Data v této zprávě lze vnímat jako výchozí a srovnávací hladinu pro budoucí hodnocení pokroku v dalších průběžných zprávách. Věcný a finanční pokrok na úrovni prioritních os a oblastí podpor identifikoval problémové indikátory a prvotní rizika naplňování. Nicméně velmi často jsou dosažené hodnoty stále nulové s ohledem na charakter projektů a indikátorů vázaných na stavební činnost a kolaudaci. Proto byla pozornost věnována i poměru závazků příjemců vůči cílovým hodnotám indikátoru. V návaznosti na současný stav realizace evaluace budou konkrétní doporučení poskytována v následujících PZ.

3.2.1.2 *Analýza problému*

Věcný pokrok

Na úrovni programu dochází k plnění většiny zvolených indikátorů dopadu. Z pohledu evaluátora však spatřujeme velký význam věcného pokroku na úrovni prioritních os a na úrovni projektů (resp. výzev). Proto je hlavní část věcného pokroku věnována právě hierarchicky nižším úrovním hodnocení. Dosažení hodnot většiny monitorovacích indikátorů je plánováno až na závěr projektů. Nicméně i tak identifikovali evaluátoři zpoždění v zanášení hodnot monitorovacích indikátorů do informačního systému VaVpl. Výchozí data pro tuto analýzu byla zpracována z informačního systému k 13. 3. 2013. Dle informací pracovníků implementace OP VaVpl jsou však informace o některých monitorovacích indikátorech od realizátorů shromažďovány vždy ke konci roku a teprve následně zanášeny do systému. Reálně tak data k 13. 3., ze kterých tato analýza vychází, odráží stav ke konci roku 2011. Netýká se to všech indikátorů, nicméně i tak je nezbytné k tomuto prvotnímu hodnocení přistupovat obezřetně.

Finanční pokrok

Z hlediska stavu prostředků krytých Rozhodnutím/Smlouvou o poskytnutí dotace vykazuje program uspokojivé výsledky, neboť 90,2 % finančních prostředků bylo kryto smlouvou (k 6. 3. 2013). V době zpracování 1. Průběžné zprávy existovalo 128 projektů s vydaným rozhodnutím. Tím je závazková výše 56,3 mld. Kč. Příjemcům bylo dosud proplaceno 23,6 mld. Kč. Od počátku realizace bylo podáno 293 žádostí a celkový

¹ První verze průběžné zprávy byla zpracována pro 3.1.2013

požadovaný objem financí přesahoval možnosti programu o 62 %. Z pohledu absorpční kapacity, která bude klíčová i pro budoucí období 2014+, je zřejmé, že poptávka po podporovaných infrastrukturních investicích v oblasti VaV a vysokého školství je v regionech České republiky značná.

Prioritní osa 1 – Evropská centra excelence

V PO 1 byla dosud vydána Rozhodnutí v rámci jediné výzvy, která byla vyhlášena již 1. června 2009 - výzvy č. 1.1 pro oblast podpory 1.1 Evropská centra excelence, která se zaměřila na projekty špičkové VaV spolupracující s předními mezinárodními partnery s relevancí pro trh a ekonomický rozvoj ČR. Vzhledem k tomu, že v rámci této prioritní osy se podporují zejména velké projekty nad 50 mil. EUR, tak z věcného hlediska došlo k výraznému zpoždění v procesu schvalování podaných projektů. (Bližší informace k souvislostem zpoždění realizace PO 1 jsou uvedeny v Hlubkové analýze k 1. PZ v kapitole 5.1, část Zhodnocení dosavadní míry naplnění příslušného cíle OP VaVpl – prioritní osa 1)

Věcný pokrok na úrovni prioritní osy

Předpoklad plnění cílových hodnot prioritní osy 1 na úrovni programu je z hlediska realizace závazků podpořených projektů reálný s výjimkou indikátoru 11.08.10 - Počet výzkumných pracovníků, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu. Tento monitorovací indikátor nebude s nejvyšší pravděpodobností ke konci programového období naplněn na programový cíl 2500 výzkumných pracovníků, neboť současná cílová hodnota závazků u podpořených projektů center excelence dosahuje úrovně pouze 1880 výzkumníků, tj. 75,2% míra naplnění. Naplnění tohoto indikátoru výrazně koresponduje s indikátorem 11.03.00 Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV – celkem. Hlavní problém tohoto indikátoru tudíž spočívá v tom, že podpoření koneční příjemci se musí většinou zavázat pro zajištění příslušných mzdových prostředků, což je v současné konstelaci omezování veřejných zdrojů podpory VaV v ČR velmi omezující faktor. Z tohoto důvodu se podpoření koneční příjemci zavázali ve svých projektových žádostech k nižším cílovým hodnotám, než jak se předpokládalo v době přípravy programové dokumentace OP VaVpl.

Ostatní monitorovací indikátory sledované na úrovni programu jsou ve svých cílových hodnotách závazků naplněny výrazně nad původním předpokládaným cílem. Např. monitorovací indikátor 11.08.20 Počet studentů magisterských a doktorských studijních programů využívajících vybudovanou infrastrukturu bude s nejvyšší pravděpodobností více než pětinasobně překročen. Pozitivní plán naplnění lze sledovat rovněž také u monitorovacího indikátoru 11.07.10 Počet projektů spolupráce aplikační sféry s centry excelence, který velmi pravděpodobně téměř trojnásobně překročí programový cíl.

Závazné projektové indikátory jsou dosud naplněny zcela minimálně, a to zejména z toho důvodu, že většina podpořených projektů se teprve začala realizovat zejména od roku 2012. Pouze 1 podpořený projekt (Centrum excellence Telč) bude dokončen k 31. 12. 2013. Vyjma monitorovacího indikátoru 11.12.00 - Objem smluvního výzkumu, lze očekávat, že výraznější posun nastane až v průběhu roku 2013, resp. v prvním pololetí 2014. Monitorovací indikátor spojený se smluvním výzkumem je problematický již dlouhodobě, a to zejména z důvodu nutnosti a ochoty soukromého sektoru ke spolupráci, a proto není možné očekávat „skokové“ navýšení tohoto monitorovacího indikátoru.

U povinně volitelných projektových indikátorů je situace velmi podobná skupině povinných projektových indikátorů, tj. jsou naplňovány zatím zcela minimálně z důvodu zpoždění v začátku realizace velkých projektů. Navíc je nezbytné upozornit na indikátory spojené s metodikou RVVI, neboť je nezbytné odlišit fázi inovace z hlediska vzniku potřebné infrastruktury, vzniku příslušných VaV týmů, nastartování dlouhodobé VaV práce a následného časového zpoždění z hlediska uznání výsledků výzkumu (akceptace odborných článků ve vědeckých časopisech s IF či uznání patentu může trvat i několik let). Naplňování hodnot těchto indikátorů tak bude nezbytné reflektovat individuálně dle jednotlivých projektů v dalších fázích evaluace a jejich potenciálu příspěvku pro plnění těchto indikátorů. Celkové zhodnocení pravděpodobnosti míry naplnění plánovaného cíle OP VaVpl v prioritní ose 1 je sumarizováno v Hloubkové analýze k 1. PZ v kapitole 5.1.

Finanční pokrok na úrovni prioritní osy

Podle údajů MSC2007 k 7. 1. 2013 byla alokace pokryta smluvními závazky na úrovni 99,57 %. Z hlediska proplacených prostředků příjemcům dosáhla agregovaná hodnota Kč 5 765 391 004, tj. 28,45 % z úrovně celkové alokace PO1 pro období 2007 - 2013. S ohledem na značné zpoždění v zahájení zejména velkých projektů v PO1 je však pravděpodobné, že tyto hodnoty se výrazně zvýší v průběhu roku 2013 a 2014. Hodnocení pokroku z pohledu pravidla $n+2/n+3$ není v době zpracování této průběžné zprávy smysluplné.

Prioritní osa 2 – Regionální VaV centra

V rámci PO 2 byly vyhlášeny dvě výzvy (1.2 a 2.2) pro oblast podpory 5.2.1 Regionální VaV centra. Obě výzvy byly ukončeny v průběhu roku 2009. V rámci smluv a dodatků došlo k vázání prostředků v celkové výši 20 401 405 937,11 Kč. Hlavní cíl, specifické cíle a podporované aktivity obou výzev jsou shodné (mimo jistých zpřesnění v rámci aktivit).

Věcný pokrok na úrovni prioritní osy

Naplnění monitorovacích indikátorů výstupu na úrovni prioritní osy 2 je zatím minimální, ale s ohledem na charakter projektů to je očekávané. Pouze indikátor

„Zrekonstruované, rozšířené a nově vybudované kapacity“ je na úrovni 6, 73 %. Zbývající indikátory výstupu jsou na nulové hladině. Nicméně závazky příjemců dotace vůči cílovým hodnotám indikátorů jsou několikanásobně vyšší. Pokud tedy nedojde k neočekávaným komplikacím u realizace projektů, případně k významné změně socioekonomického prostředí v České republice, tak lze očekávat naplnění všech indikátorů.

Naplnění monitorovacích indikátorů, pomocí kterých jsou sledovány dosažené výsledky a výstupy jednotlivých projektů, je ve většině sledovaných indikátorů v rámci PO2 v odpovídající fázi realizace programu. Specificky nízká naplněnost je především u indikátorů vázaných na stavební činnost. Zatímco u indikátorů svázaných s výstavbou jsou důvody nízké naplněnosti především v nespojitém naplňování (jednorázové naplnění indikátorů po skončení stavby) a s komplikacemi v rámci realizace stavby (veřejné zakázky - odvolávání se vůči výsledkům výběrového řízení apod.). U indikátorů spojených s aplikovaným výzkumem jde o specifickou situaci jiného typu, kde žadatelé naplňují indikátory vázané na aplikované výsledky různého typu, kdy je naplněnost velmi nízká. Důvodem může být především zdouhavost procesu získání patentu oproti jiným typům výsledků. Velmi dobrá naplněnost, nebo již přečerpání, je typické pro indikátory vázané na zaměstnanost pracovníků (specificky žen - nicméně programový cíl nebyl v tomto případě ještě dosažen). U nezávazných indikátorů došlo v některých případech k vysokému překročení cílových hodnot. Bližší informace k pokroku v rámci PO 2 jsou uvedeny v Hloubkové analýze k 1. PZ v kapitole 5.2.

Finanční pokrok na úrovni prioritní osy

Podle údajů MSC2007 k 7. 1. 2013 byla alokace pokryta smluvními závazky na úrovni 100,69 %. Celková hodnota proplacených prostředků příjemcům je na úrovni 50,25 % a certifikované výdaje předložené EK a související platby z národních zdrojů jsou na úrovni 17,39 %. S ohledem na možná zpoždění v zahájení stavebních činností je tento ukazatel uspokojivý. Pokud se tedy nevyskytnou závažné problémy ve finální fázi realizace těchto projektů (např. z důvodu zpoždění stavebních činností), mělo by být naplněno pravidlo $n+3/n+2$.

Prioritní osa 3 – Komericializace a popularizace VaV

V rámci oblasti podpory 3.1 – Komericializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví byly dosud vyhlášeny 3 výzvy. V rámci výzev 3.3 a 6.3 bylo podpořeno celkem 18 projektů. Výzva 7.3 byla vyhlášena v lednu 2013 a ještě nebyla v době zpracování zprávy ukončena. V rámci oblasti podpory 3.2 – Propagace a

informovanost o výsledcích VaV byly dosud vyhlášeny 3 výzvy a v rámci těchto tří výzev bylo podpořeno celkem 17 projektů².

Věcný pokrok na úrovni prioritní osy

Věcný pokrok prioritní osy 3 sledovaný prostřednictvím indikátorů není dosud příliš viditelný. Jediným indikátorem, který má již nenulovou hodnotu, je indikátor Počtu subjektů využívajících služeb informačních infrastruktur pro VaV. U tohoto indikátoru již byla dosažena hodnota 10 z cílové hodnoty 65 subjektů³. Důvody pro nulové hodnoty ostatních indikátorů jsou v podstatě dva. Prvním důvodem je termín realizace projektů. Všechny projekty v PO3 v době sledování indikátorů dosud probíhaly. Některé byly sice již v pokročilé fázi realizace, velká část však bude probíhat ještě minimálně rok či déle. Dosažení plánovaných hodnot monitorovacích indikátorů je přitom plánováno až na závěr projektů. Druhým důvodem je potom zpoždění v zanášení hodnot monitorovacích indikátorů do informačního systému VaVpl (viz dříve uvedená informace na počátku této kapitoly). Z rozhovorů s pracovníky implementace (projektoví a finanční manažeři) VaVpl však vyplývá, že realizace projektů v PO3 probíhá bezproblémově a lze očekávat, že projekty budou zdárně dokončeny. Nastavené hodnoty monitorovacích indikátorů v projektech jsou reálné a bez problémů pokrývají cílovou hodnotu stanovenou na úrovni prioritní osy. Bližší informace k pokroku v rámci PO 3 jsou uvedeny v Hlubkové analýze k 1. PZ v kapitole 5.3 Hodnocení prioritní osy 3 – Komercializace a popularizace VaV.

Finanční pokrok na úrovni prioritní osy

S ohledem na data k 7. 1. 2013 je smlouvou či rozhodnutím kryto již 84,50 % alokace pro oblast podpory 3.2. To je výrazně více než u oblasti podpory 3.1 (33,92 % vyčleněné alokace). Za celou PO 3 je potom smlouvou či rozhodnutím kryto více než 2/3 alokace. V oblasti podpory 3.1 však byla na přelomu roku 2012/2013 vypsána nová výzva 7.3, která by měla přispět k akceleraci čerpání alokace. Přesto zde určité riziko nedočerpání prostředků existuje, neboť alokace předchozích výzev v oblasti podpory 3.1 zůstávaly výrazně nedočerpány.

Prioritní osa 4 – Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem

V rámci PO 4 byly vyhlášeny dvě výzvy (1.4 a 2.4) pro oblast podpory 5.4.1 Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem. V rámci smluv a

² Dle rozhovorů s projektovými a finančními manažery bylo k začátku dubna 2013 vydáno rozhodnutí již pro 22 projektů, v této první průběžné zprávě však uvádíme stav k 3. 1. 2013, ke kterému má evaluátor dostupná data.

³ Uvedená hodnota je cílovou hodnotou na úrovni programu. Celkově se však příjemci zavázali v projektech k hodnotě 86 subjektů.

dotatků došlo k vázání prostředků v celkové výši 9 960 492 051,91 Kč. Hlavní cíl, specifické cíle a podporované aktivity obou výzev byly tematicky shodně zaměřené.

Věcný pokrok na úrovni prioritní osy

Hodnocení věcného pokroku je nutné rozdělit do dvou částí, tj. naplňování cílových hodnot indikátorů stanovených v operačním programu na straně jedné, a na straně druhé cílové hodnoty indikátorů sledované na úrovni jednotlivých projektů regionálních center VaV.

Indikátory výstupu na úrovni prioritní osy jsou pouze dva, přičemž „počet podpořených projektů infrastruktur a VaV“ je na nulové úrovni. Nicméně závazek příjemců přesahuje cílovou hodnotu o 45 % a nedojde-li tedy k neočekávanému vývoji na úrovni projektů, tak by měl být indikátor naplněn. Podobná situace je i u indikátoru měřícího plochu zrekonstruovaných, rozšířených a nově vybudovaných kapacit, který je sice nyní na úrovni 13, 14 % cílové hodnoty, ale závazky příjemců jsou mnohem vyšší.

Naplnění povinně volitelných monitorovacích indikátorů, pomocí kterých jsou sledovány dosažené výsledky a výstupy jednotlivých projektů, je s ohledem na nastavení výstupových a výsledkových indikátorů v prioritní ose 4 (naplnění až ke konci realizace projektů spolu s kolaudací stavby) problematické. V rámci stavu indikátorů ke konci roku 2011 nedošlo zatím k žádnému nebo velmi nízkému naplnění dosažených hodnot. Závazné indikátory vázané na počty studentů mající prospěch z inovované struktury bude nutné dál sledovat, při předpokladu zpoždění dokončení staveb a návaznosti na tyto indikátory se může zdát dosažení naplnění těchto indikátorů jako problematické. Bližší informace k pokroku v rámci PO 4 jsou uvedeny v Hlubkové analýze k 1. PZ v kapitole 5.4.

Finanční pokrok na úrovni prioritní osy

Podle aktualizovaných údajů z MSC k 7. 1. 2013 byla alokace pokryta smluvními závazky na úrovni 81,28 %. Proplacené prostředky příjemcům jsou na úrovni 44,60 % a certifikované prostředky předložené EK a související platby z národních zdrojů jsou na úrovni 13,39 %.

Zjištění dopadů realizace OP VaVpl

V rámci 1. Technické zprávy je ve vazbě na evaluační úkol č. 2 předložen harmonogram znázorňující termíny představení výsledků hodnocení dopadů u jednotlivých prioritních os a oblastí podpory OP VaVpl v rámci jednotlivých následujících Průběžných zpráv.

Z metodického pohledu je nezbytné upřesnit, že kromě dat z Monit7+ bude provedeno primární šetření na úrovni příjemců podpory. Bude se jednat o webové dotazníkové šetření, jehož cílem bude získat nemonitorované a hůře kvantifikovatelné informace o realizaci projektu. Současně bude pracováno s materiály MŠMT o realizaci jednotlivých

projektů. Na základě extenzivního dotazníkového šetření bude rozhodnuto a realizaci řízených rozhovorů.

Výstupy této analýzy budou sloužit jako důležité podklady. Nicméně na samotné hodnocení dopadů budou zaměřeny specifické hloubkové analýzy. V této části je smyslem monitorovat (v kontextu tohoto evaluačního úkolu) dosažené hodnoty indikátorů a sesbírat a vyhodnotit kvalitativní data formou dotazníkové šetření s realizátory projektů.

3.2.1.3 Závěry analýzy

- Věcný a finanční pokrok odpovídá pozdnímu zahájení realizace programu. Finanční alokace jsou kryty Rozhodnutím/Smlouvou z 90,2 %, ale míra certifikovaných výdajů je nejnižší ze všech OP v ČR, což je způsobeno zpožděním i charakterem projektů.
- Při věcném hodnocení byla identifikována nízká aktuálnost monitorovacích indikátorů, což může působit komplikace pro evaluační hodnocení, ale i pro celkové ukončování programu.
- Výraznější věcný a finanční pokrok bude zaznamenán až během první poloviny roku 2014 s ohledem na období realizace projektů.
- Programové indikátory PO1 jsou z hlediska cílových hodnot v realizovaných projektech naplňovány (až na uvedené výjimky) nadprůměrně. Odlišná je však situace u povinných i povinně volitelných projektových indikátorů.
- V rámci PO2 nedochází k plnění hodnot výstupových monitorovacích indikátorů, resp. k naplnění cílových hodnot na úrovni prioritní osy. Nicméně závazky příjemců předpokládají jednoznačné dosažení všech hodnot (nedojde-li k významným změnám v realizaci projektů). Podobně tomu je i u závazných projektových indikátorů.
- V PO3 nelze hodnotit věcný pokrok z důvodu nízkého naplnění indikátorů, nicméně z pohledu závazků příjemců a dle řízených rozhovorů by měly být cíle naplněny.
- V PO4 jsou indikátory silně vázány na stavební činnost a kolaudaci a významnější pokrok bude možné sledovat až v následujících průběžných zprávách evaluace.

EQ 2.1 Jaký je věcný a finanční pokrok při realizaci OP VaVpI?⁴

Úroveň programu

- Na úrovni programu dochází k úspěšnému plnění u většiny zvolených indikátorů (dopadu). Z hlediska vytvořených pracovních míst a evidovaných výsledků VaV u podpořených pracovišť jsou výsledky uspokojivé. V případě indikátoru měřícího počty absolventů PhD studia bude nezbytné do budoucna sledovat další vývoj z důvodu zpřísňujících se kritérií akreditační komise na udržení doktorských programů.
- S ohledem na stav alokovaných finančních prostředků na úroveň příjemců dotace (90 % projektů s vydaným Rozhodnutím), nelze očekávat zásadní změny v následujícím období. Naopak pozornost z pohledu finančního monitoringu bude zaměřena na stav proplacených a především certifikovaných prostředků, kde dosud OP VaVpI vykazuje (z oprávněných důvodů) podprůměrné hodnoty ve srovnání s aktuálním stavem programovacího období a především v komparaci s ostatními operačními programy.
- Z provedených řízených rozhovorů vyplynulo, že již několik projektů s předpokládaným ukončením realizace v roce 2013 požádalo o prodloužení termínů ukončení projektu. Důvodem jsou často zpoždění spojená se stavebním řízením apod. Nicméně z pohledu finančního monitoringu a sledování proplacených a certifikovaných výdajů bude v této souvislosti docházet také ke zpoždění. Současně lze předpokládat, že by se do obdobné situace mohlo dostat více projektů, které zatím nejsou ve fázi ukončování projektu, a proto bude nezbytné tento stav monitorovat a případně přijmout relevantní doporučení.

Prioritní osa 1 – Evropská centra excelence

- Programové indikátory prioritní osy 1 jsou z hlediska naplánovaných cílových hodnot v realizovaných projektech naplňovány nadprůměrně s výjimkou 2 indikátorů 11.03.02 - Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV – ženy a 11.08.10 - Počet výzkumných pracovníků, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu.
- Povinné projektové indikátory a povinně volitelné projektové indikátory jsou dosud naplněny zcela minimálně a to zejména z toho důvodu, že většina

⁴ Tato otázka bude zodpovězena v rámci každé předkládané průběžné zprávy, a to jak na úrovni celého programu, tak na úrovni jednotlivých prioritních os i oblastí podpory.

podpořených projektů se začala realizovat teprve v roce 2012. Nezávazné projektové indikátory jsou téměř všechny výrazně překročeny z hlediska zazávazkovaných cílových hodnot. (Blíže viz Hlubková analýza k 1. PZ, kapitola 5.1).

- Podle údajů MSC2007 k 7. 1. 2013 byla alokace pokryta smluvními závazky na úrovni 99,57 %. Z hlediska proplacených prostředků příjemcům dosáhla agregovaná hodnota 5 765 391 004 Kč, tj. 28,45 % z úrovně celkové alokace PO1 pro období 2007 - 2013. S ohledem na zpoždění v zahájení zejména velkých projektů v PO1 je pravděpodobné, že tyto hodnoty se výrazně zvýší v průběhu roku 2013 a 2014.

Prioritní osa 2 – Regionální VaV centra

- Naplnění monitorovacích indikátorů, pomocí kterých jsou sledovány dosažené výsledky a výstupy jednotlivých projektů, je v odpovídající fázi realizace programu. Specificky nízká naplněnost je především u indikátorů vázaných na stavební činnost a u indikátoru spojeného s aplikovaným výzkumem.
- S ohledem na možná zpoždění v zahájení stavebních činností je stav finančního pokroku uspokojivý. Pokud se tedy nevyskytnou závažné problémy ve finální fázi realizace těchto projektů (např. z důvodu zpoždění stavebních činností), mělo by být naplněno pravidlo $n+3/n+2$.

Prioritní osa 3 – Komercializace a popularizace VaV

- Věcný pokrok v prioritní ose 3 je hodnocen pozitivně (s ohledem na aktuální získané informace a dostupná data). Přestože, s výjimkou jednoho, jsou zatím všechny indikátory nulové, lze na základě rozhovorů s projektovými manažery předpokládat, že cílové hodnoty indikátorů budou bez větších problémů naplněny. Cílové hodnoty indikátorů jsou pokryty a dokonce přesázeny již současnými projekty. (Blíže viz Hlubková analýza k 1. PZ, kapitola 5.3).
- Finanční čerpání prostředků v PO3 je spíše na začátku, neboť většina projektů se teprve rozbíhá. Akceleraci lze předpokládat v roce 2013 a 2014. Oblast podpory 3.1 dosud vykazovala nízké tempo čerpání přidělené alokace (k 7. 1. 2013 bylo Smlouvou/Rozhodnutím kryto jen 33,92 % alokace. U oblasti podpory 3.2 již bylo k 7. 1. 2013 vyčerpáno 84,50 %).

Prioritní osa 4 – Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem

- V rámci PO4 nelze hodnotit stav výsledkových monitorovacích indikátorů, resp. naplnění jejich cílových hodnot na úrovni prioritní osy. Důvodem je naplnění hodnot indikátorů až ke konci realizace projektů spolu s kolaudací stavby. Konkrétně byla dosažena nenulová hodnota pouze u indikátoru výstupu

11.05.11. - Zrekonstruované, rozšířené a nově vybudované kapacity, který je naplněn z 13,14 %. V rámci stavu povinně volitelných indikátorů nedošlo zatím k žádnému nebo velmi nízkému naplnění dosažených hodnot.

- V rámci smluv a dodatků došlo k vázání prostředků v celkové výši 9 960 492 051,91 Kč (81,28 % alokace). Proplacené prostředky příjemcům jsou ve výši 44,60 % a certifikované výdaje jsou na úrovni 13,39 % celkových prostředků. Obdobně jako u věcného projektu, tak i zde je většina prostředků vázaná na realizaci stavebních činností a zčásti přístrojového vybavení. S tím souvisí i rizika možného zpoždění staveb, a tím i zpoždění proplacení prostředků.

EQ 2.2 Jaké jsou největší bariéry v dosahování cílů OP v členění na jednotlivé oblasti podpory? Navrhněte doporučení pro jejich eliminaci.

Prioritní osa 1 – Evropská centra excelence

- Indikátory tvrdé infrastruktury se potýkají s největší bariérou v podobě nedostatku času (velké projekty budou realizovány tzv. „na doraz“ z hlediska programového cyklu a aplikace pravidla n+2, tj. do 31. 12. 2015.) Indikátory měkkých aktivit spojených s rozvojem VaV se budou problematicky naplňovat v případě zajišťování financování VaV prostřednictvím mezinárodních grantů či smluvního výzkumu.

Prioritní osa 2 – Regionální VaV centra

- Dosavadní zjištěné bariéry lze identifikovat v oblasti fázování projektu, resp. jejich zpoždění (realizace stavebních částí je časově náročná). Potenciální bariéru v PO2 spatřujeme v termínu ukončení 4 projektů (z toho jeden velký) ke konci roku 2015.

Prioritní osa 3 – Komericializace a popularizace VaV

- V PO3 nebyly dosud identifikovány žádné významné bariéry v dosahování cílů OP, a to ani u jedné ze dvou oblastí podpory. Určité rezervy lze sledovat v čerpání alokace v OP 3.1, kde byly dosud alokace jednotlivých výzev vždy nedočerpány. To by však podle dostupných informací nemělo mít vliv na dosažení cílů OP VaVpl v PO 3.

Prioritní osa 4 – Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem

- Bariéry byly dosud identifikovány v oblasti fázování projektu, resp. jejich zpoždění (realizace stavebních částí je časově velmi náročná). Bariérou pro hodnocení je časté provázání závazných indikátorů s dokončením realizace stavby. Zvýšená pozornost by proto měla směřovat k projektům, které by měly být ukončeny v roce 2015.

EQ 2.3 Jaké jsou další (plánované i neplánované) přínosy a externality (pozitivní i negativní) realizovaných projektů? Děleno dle oblastí podpory.

- Zodpovězení této EQ je plánováno v dalších průběžných zprávách.

EQ 2.4 Jaké příčiny a kombinace podmínek a faktorů vedou, případně nevedou k dosažení plánovaných indikátorů dopadu?

- Tato EQ bude zodpovězena na základě aplikace QCA analýzy v další fázi projektu, až bude možné alespoň reálné dopady identifikovat.

EQ 2.5 Identifikujte největší bariéry ve finančním čerpání dle jednotlivých oblastí podpory a navrhněte opatření pro jejich eliminaci.

Prioritní osa 1 – Evropská centra excelence

- V případě PO1 je nutné rozlišit finanční pokrok realizace velkých a běžných projektů. Velké projekty se ve většině případů realizují na úrovni cca 35 % finanční realizace. Jediným velkým projektem, který výrazně zaostává za ostatními v realizaci je projekt BIOCEV, který byl k 31. 12. 2012 naplněn pouze na úrovni 7 % svého schváleného rozpočtu. Projekt ELI dosáhl přibližně 28 % naplnění svého schváleného rozpočtu a rovněž zaostává ve své realizaci ve srovnání s ostatními velkými projekty. Identifikace konkrétních bariér bude součástí dalších průběžných zpráv evaluace.

Prioritní osa 2 – Regionální VaV centra

- U PO2 lze identifikovat potenciální bariéru v termínu ukončení 4 projektů (z toho jeden velký) ke konci roku 2015. Pokud by došlo k neočekávaným problémům při realizaci projektu, může dojít k ohrožení finančního čerpání.

Prioritní osa 3 – Komericializace a popularizace VaV

- V oblasti podpory 3.1 došlo k nedočerpání alokace jednotlivých (dosud dvou uzavřených) výzev. S tím souvisí i pomalejší proplácení prostředků příjemcům. V oblasti podpory 3.1 dosud nebyly certifikovány žádné platby (na rozdíl od OP 3.2). Případné bariéry finančního čerpání budou zjištěny v rámci dotazníkového šetření a řízených rozhovorů s příjemci a popsány v dalších průběžných zprávách.

Prioritní osa 4 – Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem

- V PO4 spatřujeme potenciální bariéru v termínu ukončení řady projektů ke konci roku 2015. Jako předběžné opatření lze identifikovat stejně jako u jiných projektů důslednou a intenzivní kontrolu a metodickou pomoc při realizaci stavební části (veřejné zakázky, harmonogram staveb apod.).

3.2.1.4 Doporučení

S ohledem na aktuální fázi evaluace a současný stav poznání se jedná pouze o prvotní možnosti doporučení, na něž bude v dalších průběžných zprávách navázáno do většího detailu.

Úroveň programu

- V návaznosti na zjištěné zpoždění při aktualizaci hodnot monitorovacích indikátorů je nezbytné zvýšit aktuálnost sběru dat a zajistit jejich přenos z Monit7+ do MSC2007. Pro hodnocení programu i jednotlivých projektů (a identifikování případných bariér) to je zásadní doporučení.

Prioritní osa 1 – Evropská centra excelence

- Na základě realizace projektů, termínů jejich ukončení se jeví nezbytné věnovat zvýšenou pozornost plnění harmonogramu především investičních intervencí (staveb, přístrojů). Zejména se jedná o projekty, které by měly končit v roce 2015.
- S ohledem na různorodé zaměření podpořených projektů v PO1 bude nezbytné rozlišit míru jejich úspěšnosti a vazby na plnění cíle PO1 jednotlivě, tj. dle každého podpořeného centra excelence zvlášť.

Prioritní osa 2 – Regionální VaV centra

- Na základě realizace projektů, termínů jejich ukončení se jeví nezbytné věnovat zvýšenou pozornost plnění harmonogramu především investičních intervencí (staveb, přístrojů). Zejména se jedná o projekty, které by měly končit v roce 2015.

Prioritní osa 3 – Komercializace a popularizace VaV

- Po vyhodnocení aktuální výzvy 7.3 v rámci oblasti podpory 3.1 zjistit aktuální stav čerpání alokace pro tuto oblast podpory a navrhnout případné úpravy alokace.

Prioritní osa 4 – Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem

- Jako předběžné opatření k riziku zpoždění projektů končících v roce 2015 lze identifikovat stejně jako u jiných projektů důslednou a intenzivní kontrolu a metodickou pomoc při realizaci stavební části (veřejné zakázky, harmonogram aj.).

3.3 Evaluační úkol č. 3 – Ostatní

3.3.1 Část A - Zhodnocení aktuálního vývoje ovlivňujícího či potenciálně ovlivňujícího implementaci programu či jednotlivých projektů

3.3.1.1 Shrnutí kapitoly

V této kapitole jsou zahrnuty faktory, které nejsou přímo uvedeny v předchozích částech hodnocení, nicméně evaluátor na ně chce upozornit. Jedná se např. o změny či vývoj ovlivňující relevanci nebo udržitelnost programu či jednotlivých projektů, nebo konkrétní témata, která nejsou přímo pokryta konkrétně ve výše uvedených sekcích.

3.3.1.2 Analýza problému

Faktory ovlivňující implementaci programu lze rozdělit na 2 základní skupiny:

- 1) **Externí** – týkající se absorpční kapacity (dosažení pokrytí 100 % finanční alokace programu prostřednictvím výše dotace dle jednotlivých Rozhodnutí o poskytnutí dotace),
- 2) **Interní** – týkající se úspěšné realizace projektů, ke kterým je vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Externí faktory

Tyto faktory se týkají především zajištění co největšího počtu dostatku kvalitních projektů, kde u vybraných projektů (na základě hodnocení uzavřených výzev) bude možné uzavřít příslušné Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Zásadní faktory, které ovlivňují a budou ovlivňovat dostatek takovýchto projektů, jsou minimálně:

- 1a) Dostatečná a dobře cílená komunikační strategie OP VaVpl,
- 1b) Dostatečné finanční prostředky potenciálních žadatelů na předfinancování sunk-cost nákladů (příprava projektového záměru, projektová dokumentace),
- 1c) Dostatečná kapacita a odborná úroveň personálu žadatele.

Interní faktory

Interní faktory se vztahují k naplňování projektů příjemců, tzn. projektů, ke kterým již bylo vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Interní faktory se vztahují jak k realizaci projektů, tak k jejich udržitelnosti.

a) Realizace projektů

Příjemce se podpisem Rozhodnutí o poskytnutí dotace zavazuje k dodržování podmínek dotačního programu. Při kontrole dodržování těchto podmínek dochází mimo jiné také ke kontrole ostatních požadavků vyplývajících z platné právní úpravy ČR a Společenství. Při porušení podmínek mohou, nebo musí být uplatňovány sankce za porušení rozpočtové kázně v podobě částečného nebo úplného odebrání dotace. Snížení poskytnuté dotace má samozřejmě negativní vliv na implementaci programu.⁵

b) udržitelnost projektů

Zásadní faktory, které ohrožují realizaci projektů, ke kterým bylo vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace a kde porušení pravidel může znamenat krácení či odebrání dotace, tedy záležitosti negativně ovlivňující program, se týkají především období realizace.

Stejným způsobem může být ovšem projekt ohrožen i v období udržitelnosti. Mezi hlavní povinnosti příjemce, které mohou mít případně vliv na zpětné odebrání dotace, náleží v tomto období:

- 1) zachovat po celou dobu udržitelnosti projekt ke stanovenému účelu, zajistit, že projekt neprojde ve lhůtě 5 let od ukončení realizace projektu podstatnou změnou,
- 2) povinnost pro projekty v rámci prioritních os 1 a 2 - celkový objem mzdových prostředků v každém jednotlivém roce po dobu udržitelnosti projektu (centra) nesmí klesnout pod úroveň 60 % z maximální roční hodnoty, které dosáhla rozpočtová položka „Osobní výdaje“ hrazená ze start-up grantu v průběhu realizace projektu,
- 3) dodržet pravidla veřejné podpory.

3.3.1.3 Závěry analýzy

- Externí faktory (ovlivňující předkládání projektových žádostí) spočívají v komunikační strategii OP VaVpl, schopnosti žadatelů předfinancovat své projekty (vývoj veřejných výdajů na vědu a výzkum dosáhl evropského průměru, v dalších letech bude zřejmě ovšem reálně mírně klesat) a odborné způsobilosti žadatelů, v kontextu čehož se jeví jako významný faktor výše

⁵ A to s ohledem na skutečnost, že OP VaVpl podporuje specifické, mimořádně komplexní projekty, jejichž příprava je velice náročná na čas. V případě, že projekty původně vybrané k podpoře z OP VaVpl nebudou nakonec podpořeny, je velmi obtížné v době určené na implementaci programu podpořit další „náhradní“ projekty.

prostředků na mzdové náklady (nižší konkurence veřejného sektoru se sektorem soukromým).

- Interní faktory (týkající se projektů s uzavřeným Rozhodnutím o poskytnutí dotace) se v případě fáze realizace projektu týkají nejčastěji úskalí spojených se zadáváním veřejných zakázek, v případě období udržitelnosti může hrát roli dodržování pravidel veřejné podpory.

3.3.1.3.1 Odpovědi na evaluační otázky

EQ 3.1 Jaké jsou hlavní faktory, jejichž vývoj ovlivňuje implementaci OP VaVpI či jeho jednotlivých projektů?

- Externí – týkající se absorpční kapacity (dosažení pokrytí 100 % finanční alokace programu prostřednictvím výše dotace dle jednotlivých Rozhodnutí o poskytnutí dotace):
 - dostatečná a dobře cílená komunikační strategie OP VaVpI,
 - dostatečné finanční prostředky potenciálních žadatelů na předfinancování sunk-cost nákladů (příprava projektového záměru, projektová dokumentace),
 - dostatečná kapacita a odborná úroveň personálu žadatele.
- Interní – týkající se úspěšné realizace projektů, ke kterým je vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace:
 - faktory týkající se úspěšné realizace projektů (zde zejména dodržování pravidel spojených s výběrem dodavatele),
 - faktory týkající se úspěšného zajištění udržitelnosti projektů (zde zejména povinnosti spojené s pravidly veřejné podpory).

EQ 3.2 Jaké jsou hlavní faktory, jejichž další vývoj by mohl potenciálně ovlivnit implementaci OP VaVpI či jeho jednotlivých projektů?

- Odpověď je identická s odpovědí k evaluační otázce EQ 3.1. Veškeré faktory uvedené u této otázky se vztahují k současnosti, nicméně jejich dopad se stejným způsobem vztahuje k budoucí implementaci OP VaVpI.

Rizika identifikovaná v souvislosti s faktory, které ovlivňují implementaci OP VaVpI či jeho jednotlivých projektů a které se vztahují k oběma evaluačním otázkám EQ 3.1 a EQ 3.2 jsou:

- V případě připravovaných a dosud nepodaných projektů:
 - nedostatečný počet kvalitně předložených projektů předkládaných do budoucích výzev,
 - nedostatečné finanční kapacity žadatelů na předfinancování přípravy projektů,

- nedostatečné know how a schopnost přípravy a realizace projektů ze strany potenciálních žadatelů,
- V případě již realizovaných projektů:
 - nedodržení podmínek příjemce dotace (především podmínek výběru dodavatelů),
- V případě projektů v období udržitelnosti,
 - Nedodržení podmínek udržitelnosti projektů (např. dodržení majetkových práv k projektu, účelu a náplně provozu, dodržování pravidel veřejné podpory aj.).

EQ 3.3 Jaká doporučení lze stanovit za účelem předcházení rizik spojených s dalším vývojem sledovaných faktorů, které již ovlivňují či mohou v budoucnu ovlivnit implementaci OP VaVpl či jeho jednotlivých projektů?

- Hlavní doporučení ve vazbě na jednotlivé identifikované faktory a rizika jsou uvedena v následující části této kapitoly vztahované již přímo k doporučení.

3.3.1.4 Doporučení

- Maximální kladení důrazu na problematiku veřejných zakázek v dokumentaci pro žadatele a příjemce.
- Zdůraznění negativního dopadu vybraných faktorů, které mohou ohrozit udržitelnost projektu, v komunikaci s příjemci.
- Vytvoření a realizace cílené informační kampaně směrem k vytipovaným skupinám potenciálních žadatelů.
- Kladení důrazu na poradenství potenciálním žadatelům, kteří se chystají předložit svůj projekt do výzvy k předkládání projektů.

3.3.2 Část B - Doporučení pro stanovení meziročních cílových hodnot monitorovacích indikátorů a jejich průběžné hodnocení

3.3.2.1 Shrnutí kapitoly

Hlavním smyslem této části evaluace je zjistit, do jaké míry je reálné a spolehlivé dosáhnout cílových hodnot indikátorů prostřednictvím jednotlivých prioritních os OP VaVpl v meziročním pokroku. Evaluační otázky se zaměřují na identifikaci nejhorších a nejlepších výsledků meziročních hodnot a podmiňující faktory tohoto stavu. Nicméně s ohledem na charakter projektů a termíny jejich zahájení bude výraznější meziroční pokrok u většiny indikátorů zaznamenán až během první poloviny roku 2014. V této fázi evaluace byla snaha především provést důslednou analýzu současného stavu na úrovni jednotlivých prioritních os a prostřednictvím řízených rozhovorů identifikovat první limity a možné bariéry naplňování meziročních hodnot.

3.3.2.2 Analýza problému

Prioritní osa 1 – Evropská centra excelence

Schválené projekty se ve většině případů začaly realizovat teprve v předchozím roce 2012 a tomu odpovídá stav naplnění indikátorů. Tudíž rozsáhlé sledování meziročního pokroku není v této fázi evaluace možné. U skupiny monitorovacích indikátorů měkkých aktivit spojených s rozvojem VaV lze rozlišit naprosto bezproblémové indikátory, které koneční příjemci s největší pravděpodobností naplní k 31. 12. 2015, např. počty studentů magisterských a doktorských studijních programů využívajících vybudovanou infrastrukturu. Naopak velmi problematické jsou monitorovací indikátory spojené se zajištěním financování VaV prostřednictvím mezinárodních grantů či smluvního výzkumu, jejichž naplnění závisí na celé řadě externích faktorů vůči OP VaVpl. S ohledem na různorodé zaměření podpořených projektů v PO1 bude nezbytné rozlišit míru úspěšnosti dle jednotlivých center excelence v rámci evaluace individuálních projektů. (Další aspekty, které bude nezbytné reflektovat v případě prioritní osy 1, jsou uvedeny v Hloubkové analýze k 1. PZ v kapitole 5.1).

Prioritní osa 2 – Regionální VaV centra

Naplnění monitorovacích indikátorů, pomocí kterých jsou sledovány dosažené výsledky a výstupy jednotlivých projektů, je ve většině sledovaných indikátorů v PO2 v odpovídající fázi realizace programu. U monitorovacích indikátorů vázaných na stavební činnost existuje specificky nízká naplněnost, progresse nastane v případě bezproblémového řešení projektů již na konci tohoto roku (z důvodu skončení realizace části projektů), resp. po zpracování monitorovacích indikátorů z konce roku 2012. V rámci skupiny indikátorů měkkých aktivit spojených s rozvojem VaV lze nalézt potenciálně problémové indikátory spojené s aplikovaným výzkumem. Na druhou stranu jsou zde indikátory, které již naplnily cílové hodnoty nebo je téměř jisté, že naplnění dosáhnou do 31. 12. 2015. Jedná se o indikátory spojené s lidskými

zdroji (absolventi, výzkumní pracovníci apod.) a se získáním dalších finančních prostředků z národních zdrojů, počet projektů apod.). U PO2 se v případě úspěšného dokončení stavebních částí projektů sníží riziko nenaplnění monitorovacích indikátorů na minimum. Možným rizikem, z pohledu fáze realizace, jsou projekty realizované do konce roku 2015 - 3 běžné projekty a 1 velký projekt. (více viz Hlubková analýza k 1. PZ, kap. 5.2)

Prioritní osa 3 – Komercializace a popularizace VaV

V době zpracování této evaluační zprávy byl částečně naplněn pouze jeden závazný indikátor, a to 10.24.00 Počet subjektů využívajících služeb informačních infrastruktur pro VaV, který dosáhl hodnoty 10. Ostatní indikátory s ohledem na fáze realizace projektů a s ohledem na zpoždění v zanesení hodnot indikátorů do IS zatím vykazují nulové hodnoty. Dle projektových záměrů by indikátory měly začít být výrazněji naplňovány až v letech 2013 – 2015. V rámci PO 3 nepředpokládáme žádné závažnější problémy při dosahování cílových hodnot programu, neboť zazávanované hodnoty v projektech příjemců výrazně převyšují tuto cílovou hodnotu. Tato informace vyplývá z provedených řízených rozhovorů se zástupci OP VaVpl a z desk research analýzy vybraných projektů.

Prioritní osa 4 – Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem

Schválené projekty v PO4 začaly ve většině případů vykazovat nenulové stavy monitorovacích indikátorů až v roce 2012. U monitorovacích indikátorů vázaných na stavební činnost existuje specificky nízká naplněnost (společný jev i pro PO1, PO2), progresse nastane v případě bezproblémového řešení projektů již na konci tohoto roku, resp. po zpracování monitorovacích indikátorů z konce roku 2012. V rámci skupiny měkkých aktivit spojených s rozvojem VaV jsou indikátory, které se z důvodu realizace staveb naplní až po jejich dokončení (např. počet studentů mající z dané infrastruktury prospěch apod.). V případě problémů v rámci stavební činnosti by byly silné dopady na tuto skupinu indikátorů.

3.3.2.3 Závěry analýzy

S ohledem na aktuální fázi evaluace, dostupná data indikátorů a především termíny realizace projektů v OP VaVpl bude tato část evaluace nabývat na významu v následujících průběžných zprávách, kdy lze očekávat významnější naplnění monitorovacích indikátorů. Stávající analýzy potvrdily diferenciaci v naplňování indikátorů dle jejich povahy (infrastrukturní vers. indikátory měkkých aktivit). Většina evaluačních otázek k tomuto úkolu bude zodpovězena až v dalších průběžných zprávách, kde bude sledovaný meziroční pokrok i podmiňující faktory.

EQ 3.4 Do jaké míry se daří naplnit meziroční cílové hodnoty monitorovacích indikátorů OP VaVpl?

- Tato otázka bude zodpovězena v dalších průběžných zprávách evaluace. Důvodem je současná fáze realizace projektů a míra naplnění monitorovacích indikátorů.

EQ 3.5 Které monitorovací indikátory dosahují nejhorších a naopak nejlepších výsledků meziročních cílových hodnot?

Prioritní osa 1 – Evropská centra excelence

- Monitorovací indikátory tvrdé infrastruktury začaly být naplňovány teprve v předposledním roce současného programového období 2007 - 2013 z důvodu časového zpoždění zahájení realizace velkých projektů. Výraznější meziroční pokrok tak bude zaznamenán až během první poloviny roku 2014.
- Monitorovací indikátory měkkých aktivit spojených s rozvojem VaV nebude problematické naplnit v případech indikátorů, kde k nim mají koneční příjemci a jejich partneři přirozený přístup, např. počty studentů magisterských a doktorských studijních programů využívajících vybudovanou infrastrukturu. Naopak velmi problematické jsou monitorovací indikátory spojené se zajištěním financování VaV prostřednictvím mezinárodních grantů či smluvního výzkumu, jejichž naplnění závisí na celé řadě externích faktorů vůči OP VaVpl.

Prioritní osa 2 – Regionální VaV centra

- V rámci PO 2 mají uspokojivý prorůstový trend indikátory, které jsou spojeny se spoluprací s aplikační sférou (11.07.20), indikátory spojené s odbornými publikacemi a výsledky VaV (11.05.02 a 11.05.01) a počty studentů (11.08.15).
- Naopak nejhorší výsledků dosahují indikátory výstupů - infrastrukturní (11.05.11 - Zrekonstruované, rozšířené a nově vybudované kapacity a některé z indikátorů spojené s aplikovaným výzkumem (06.07. - Výsledky výzkumu - patenty na 1 výzkumníka (FTE)).

Prioritní osa 3 – Komercializace a popularizace VaV

- V rámci PO3 dosahuje nejlepších hodnot k 3. 1. 2013 indikátor 13.24 00 Počet subjektů využívajících služeb informačních infrastruktur pro VaV, který dosahuje aktuální hodnoty 10 subjektů. Ostatní indikátory v PO3 mají dosud nulové hodnoty a nelze je hodnotit.

Prioritní osa 4 – Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem

- Meziroční cílové hodnoty monitorovacích indikátorů v PO4 nelze zatím hodnotit z důvodu nízké naplněnosti indikátorů a stavu realizace projektů.

EQ 3.6 Jaké faktory ovlivňují pozitivně i negativně tyto monitorovací indikátory?

- Analýza pozitivních a negativních faktorů bude prezentována až od 2. Průběžné zprávy z důvodu dostupnosti dat a informací (řízené rozhovory, zpětná vazba apod.).

EQ 3.7 Jaké problémy lze očekávat při naplňování cílových hodnot monitorovacích indikátorů OP VaVpI, které budou stanoveny v určité období pro příští programovací období 2014-2020 jako tzv. milníky?

- Tato otázka bude zodpovězena na úrovni všech prioritních os v další průběžné zprávě ve vazbě na předpokládaný pokrok v přípravě nového OP.

3.3.2.4 Doporučení

K prioritním osám zatím nebylo stanoveno v této fázi evaluace zatím žádné doporučení.

3.3.3 Část C - Identifikované příklady dobré praxe v projektech OP VaVpI a při řízení programu, včetně identifikace těch projektů, které mají největší přínos pro posilování inovačního potenciálu VaV

V rámci zpracovávání 1. Průběžné zprávy zatím nedošlo k identifikaci příkladů dobré praxe v projektech OP VaVpI, ani při řízení programu. Tato skutečnost však úzce souvisí s tím, že vzhledem k velmi omezenému času mezi podpisem smlouvy o dílo a mezi termínem předložení této zprávy nebylo zatím možné jednotlivé evaluační úkoly zhodnotit zcela komplexně a za využití všech předpokládaných evaluačních metod.

3.3.4 Část D - Zhodnocení případných navržených změn OP VaVpI

3.3.4.1 Shrnutí kapitoly

V této části zprávy se hodnotitel zaměřil na posouzení připravované změny OP VaVpI spočívající v rozšíření potenciálních žadatelů a příjemců Prioritní osy 4 i o subjekty působící přímo na území hl. m. Prahy. Na základě prostudování intervenční logiky této prioritní osy pak jednoznačně doporučil danou změnu skutečně provést, neboť v případě jejího skutečného zajištění lze dosáhnout lepších efektů dané podpory než v případě, kdyby k dané změně nedošlo.

3.3.4.2 Analýza problému

V průběhu přípravy této 1. Průběžné zprávy nebyla hodnotitelskému týmu předložena ze strany ŘO OP VaVpI k posouzení žádná revidovaná verze OP VaVpI. Nicméně již v tomto období byl hodnotitelský tým obeznámen se záměrem ŘO OP VaVpI provést změnu tohoto OP, a to zejména ve smyslu rozšíření potenciálních žadatelů a příjemců Prioritní osy 4 i o subjekty působící přímo na území hl. m. Prahy.

S ohledem na skutečnost, že hlavním cílem celé Prioritní osy 4 je podpořit **rozvoj kvalitní infrastruktury vysokých škol s cílem navýšení kapacity terciárního vzdělávání a vytvoření podmínek pro zlepšení kvality vzdělávání**, přičemž platí, že tento rozvoj kvalitní infrastruktury vysokých škol představuje **klíčový předpoklad pro zvýšení počtu dobře vyškolených a kvalifikovaných absolventů** (a to jak budoucích pracovníků VaV, tak i dalších profesionálů a „znalostních pracovníků“ pro privátní i veřejný sektor), **doporučuje hodnotitelský tým tuto uvažovanou změnu OP VaVpI skutečně realizovat.**

Ve vazbě na zpracovanou intervenční logiku pro Oblast podpory 4.1 je totiž patrné, že **výsledkové indikátory** zaměřené na sledování počtu studentů, resp. studentů PhD. majících prospěch z nové či rekonstruované infrastruktury **mohou být velmi efektivně naplňovány** nejen prostřednictvím tohoto typu investic zajištěných na mimopražských vysokých školách, ale vzhledem k celonárodnímu významu řady vysokých škol

působících přímo v Praze také **prostřednictvím realizace obdobných investic na území hl. m. Prahy.**

Z výše uvedeného přitom jednoznačně vyplývá, že bez zajištění navrhované změny nebude možno prostřednictvím intervencí realizovaných v rámci Oblasti podpory 4.1 dosáhnout takových efektů jako v případě její provedení.

Svým charakterem totiž **tento typ podpory nepřináší očekávané efekty přímo na území realizace** dané investice, **nýbrž na území dopadu**⁶ dané investice, kterým je však v případě této velmi specifické Oblasti podpory 4.1 OP VaVpl území celé ČR a nikoli pouze místo realizace podpořených projektů (blíže viz schéma intervenční logiky pro Prioritní osu 4 zahrnuté v 1. Hlubkové analýze, resp. schéma intervenční logiky pro Oblast podpory 4.1 uvedené v Příloze 1. Hlubkové analýzy).

3.3.4.3 Závěry analýzy

- V průběhu přípravy této zprávy nebyly hodnotiteli předloženy žádné revidované verze OP VaVpl ke zhodnocení předmětných změn.
- V průběhu přípravy této zprávy byl hodnotitelský tým informován ze strany ŘO OP VaVpl o zvažované změně OP VaVpl zaměřené na rozšíření oprávněných žadatelů a příjemců v rámci Oblasti podpory 4.1, a to i o subjekty působící přímo na území hl. m. Prahy.
- Ve vazbě na vlastní analýzu intervenční logiky Oblasti podpory 4.1 hodnotitelským týmem je zřejmé, že v případě této velmi specifické Oblasti podpory OP VaVpl nedochází k očekávaným efektům této intervence přímo na území realizace podpořených projektů, nýbrž na území jejich dopadu, který je v tomto případě celá ČR.

3.3.4.3.1 Odpovědi na evaluační otázky

EQ 3.11 Jaké zásadní změny obsahuje předložená upravená verze OP VaVpl?

- V průběhu zpracování této zprávy nebyla hodnotitelskému týmu předložena žádná upravená verze OP VaVpl.

⁶ Důraz kladený na dopady realizovaných investic je přitom patrný přímo z dikce Nařízení č. 1083/2006, a to jak z jeho Preambule (viz body 29 a 49) či např. z čl. 49. Dále je v této oblasti důležité věnovat pozornost vymezení vlastního cíle Konvergence definovaného v čl. 3 (2)(a), který uvádí, že tento cíl je určen pro urychlení konvergence nejméně rozvinutých států a regionů (tj. pro zajištění tohoto celkového očekávaného dopadu celého cíle), nikoli však již požadavek, aby všechny realizované investice byly zajištěny pouze na území pokrytého daným cílem.

EQ 3.12 Splňují navržené změny požadavky vyplývající z platné legislativy ČR a EU?

- V průběhu zpracování této zprávy nebyla hodnotitelskému týmu předložena žádná upravená verze OP VaVpl.

EQ 3.13 Bude i po realizaci navržených změn zajištěno, že bude dosaženo programových cílů a že budou naplněny cílové hodnoty relevantních monitorovacích indikátorů?

- V průběhu zpracování této zprávy nebyla hodnotitelskému týmu předložena žádná upravená verze OP VaVpl.

EQ 3.14 Jaká doporučení lze k navrženým změnám OP VaVpl formulovat?

- V průběhu zpracování této zprávy nebyla hodnotitelskému týmu předložena žádná upravená verze OP VaVpl.

3.3.4.4 Doporučení

- Upravit OP VaVpl v souladu se záměrem na rozšíření oprávněných žadatelů a příjemců Oblasti podpory 4.1.

3.3.5 Část E - Zpráva o dalších zajištěných aktivitách hodnotitele

3.3.5.1 *Shrnutí kapitoly*

S ohledem na krátkou dobu dosavadní realizace této zakázky neproběhly ze strany hodnotitele zatím žádné aktivity v oblasti budování evaluační kapacity.

3.3.5.2 *Analýza problému*

Hodnotitelský tým do doby odevzdání 1. Průběžné zprávy analyzoval nejdůležitější zjištění a doporučení v některých dosud zpracovaných evaluacích OP VaVpl a zpracoval jejich základní přehled formou tabulek. Do zpracovaného přehledu byly rozpracovány zjištění a doporučení z evaluační studie „Hodnocení systémových, administrativních a vnějších vlivů na implementaci OP VaVpl“ (zhotovitel konsorcium Regio Partner, s.r.o. a AQE advisors, a.s.) a „Evaluace komunikační strategie a publicity OP VaVpl“ (zhotovitel HOPE-E.S., v.o.s.), a to zejména s ohledem na vazbu jejich zaměření na témata analyzovaná právě v rámci této 1. Průběžné zprávy.

V další průběžné zprávě budou uvedené tabulky rozšířeny na základě dalších šetření, a to především v oblasti ověření způsobu zapracování doporučení řídicím orgánem OP VaVpl. Rovněž budou tabulky rozšířeny případně o zjištění a doporučení z dalších evaluačních studií, pokud to bude vzhledem k dalším hodnoceným oblastem relevantní.

3.3.5.3 *Závěry analýzy*

- V průběhu této zprávy byl zpracován přehled zjištění a doporučení v realizovaných relevantních evaluacích.

3.3.5.3.1 *Odpovědi na evaluační otázky*

EQ 3.15 Jaké aktivity zajistit uchazeč za posledních 6 měsíců v oblasti budování evaluační kapacity OP VaVpl?

- S ohledem na krátkou dobu realizace zakázky neproběhly zatím žádné aktivity ze strany hodnotitele v oblasti budování evaluační kapacity.

EQ 3.16 Jaké aktivity zajistil uchazeč za posledních 6 měsíců v oblasti tvorby a správy přehledu evaluačních zjištění a doporučení OP VaVpl?

- Hodnotitel do doby odevzdání 1. Technické zprávy analyzoval nejdůležitější zjištění a doporučení vybraných dosud realizovaných evaluací a zpracoval jejich základní přehled.

3.3.5.4 Doporučení

- Provéřit způsob zpracování doporučení, která byla identifikována v předchozích evaluacích.

4 Zhodnocení zpracování doporučení z předchozí zprávy

Tato kapitola bude vzhledem k charakteru jejího zaměření zpracována až v následujících Průběžných zprávách.

5 Seznam použitých zdrojů a literatury

V rámci přípravy 1. Průběžné zprávy byly použity následující zdroje a literatura:

Přehled použité literatury a internetových zdrojů:

- Dokumenty OP VaVpl:
 - Operační program Výzkum a vývoj pro inovace,
 - Řízená dokumentace ŘO OP VaVpl.
- Další dokumenty MŠMT ČR:
 - MŠMT (2013): *Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, Předběžný návrh, První fáze přípravy operačního programu*, verze 29. 3. 2013.
- Další dokumenty a studie:
 - Regiopartner a AQE (2011): *Hodnocení systémových, administrativních a vnějších vlivů na implementaci OP VaVpl, ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA*, listopad 2011,
 - HOPE-E.S., v.o.s. (2011): *Evaluace komunikační strategie a publicity OP VaVpl, Závěrečná zpráva*, duben 2011,
 - MMR (2013): *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013*, únor 2013, 130 s.
- Webové stránky:
 - ČSÚ,
 - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR,
 - Ministerstvo financí ČR,
 - Eurostat.

Další použité zdroje:

- Řízené rozhovory se zástupci ŘO OP VaVpl, které byly realizovány března a dubna 2013,
- Sestavy z informačního systému OP VaVpl.